

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 เป็นต้นมา ได้ส่งผลกระทบต่อประชาชนชาวไทยทุกระดับทั่วไป โดยเฉพาะผลกระทบด้านความยากจนของประชาชนในชนบท ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่จะมีอาชีพทำการเกษตรและรับจ้าง มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพของครอบครัวจึงก่อให้เกิดการกู้หนี้ยืมเงินจากเจ้าหนีนอกระบบ จนเป็นหนี้สินเรื้อรังไม่สามารถหลุดพ้นจากการเป็นหนี้ได้ ภาระหนี้นอกระบบเหล่านี้มาจากการกู้ยืมเงินจากเจ้าหนีนอกระบบ โดยทั่วไปนั้นเจ้าหนีนอกระบบผู้ให้กู้มักจะทำธุรกิจควบคู่ไปกับการประกอบอาชีพอื่นเช่น อาชีพค้าขาย ร้านขายทอง บางรายใช้วิธีการโฆษณารูปแบบใบปลิวกระดาษแผ่นเล็กๆ เขียนข้อความว่าบริการกู้เงินด่วนคิดไว้ตามเสาไฟฟ้า หรือตามตู้โทรศัพท์สาธารณะให้ประชาชนทั่วไปทราบ โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อยซึ่งไม่มีโอกาสที่จะกู้เงินในระบบ เนื่องจากคิดเงื่อนไขการให้กู้ยืมตามกฎหมาย เช่น ต้องมีหลักทรัพย์หรือบุคคลที่มีความมั่นคงทางการเงินค้ำประกันการกู้ยืม

ในปี พ.ศ.2544 รัฐบาลในสมัยพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาค่าความยากจนดังกล่าว จึงกำหนดเป็นนโยบายในการแก้ไขปัญหาค่าความยากจนผ่านการดำเนินงาน “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งละหนึ่งล้านบาท” ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งในการแก้ไขปัญหาค่าความยากจนของประเทศไทยโดยเปิดโอกาสให้แก่ประชาชนได้เข้าถึงแหล่งทุนผ่อนคลาภาระหนี้สินของประชาชน และเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับประชาชนในการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่ายและบรรเทาเหตุฉุกเฉินความจำเป็นเร่งด่วน กองทุนหมู่บ้านจึงเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในการกู้ยืมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชน โดยการใช้ความรู้ประสบการณ์ ความสามารถของประชาชน กำหนดวิธีการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่รัฐบาลสนับสนุนอยู่ภายใต้ พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ พ.ศ.2547 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ.2551 และระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งจัดทำขึ้นตามมติความเห็นชอบของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านจากเวทีประชาคม

การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องจัดประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้านเพื่อรับสมัครสมาชิก และคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งจะต้องเป็นบุคคลที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนั้นๆ มาแล้วอย่างน้อยสองปีรวมทั้งต้องเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำนวนเก้าถึงสิบคน โดยให้มีจำนวนชายหญิงสัดส่วนใกล้เคียงกัน ดำรงวาระสองปี และเมื่อหมดวาระแล้วหากได้รับการคัดเลือกจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านก็สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อไป คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทำหน้าที่ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ การจัดเตรียมเอกสารเพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน ตรวจสอบ กำกับ ดูแล และจัดสรรผลกำไร รายได้หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน จัดทำประกาศระเบียบหรือข้อบังคับที่เกี่ยวกับการบริหารกองทุน หมู่บ้าน การพิจารณาเงินกู้ยืมให้แก่สมาชิก ทำนิตกรรม สัญญา หรือดำเนินการเกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุนหมู่บ้าน และพิจารณาคำเนินการใดๆ เพื่อสวัสดิภาพ สวัสดิการหรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดของสมาชิกเป็นต้น

อำเภอคอยหล่อเป็นอำเภอเล็กๆ ตั้งอยู่ทางด้านทิศใต้ของจังหวัดเชียงใหม่ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 4 ตำบล 54 หมู่บ้าน แยกเป็น ตำบลคอยหล่อ จำนวน 26 หมู่บ้าน, ตำบลสองแคว จำนวน 8 หมู่บ้าน, ตำบลยางคราม จำนวน 11 หมู่บ้าน และตำบลสันติสุข จำนวน 9 หมู่บ้าน มีเนื้อที่รวมทั้งอำเภอประมาณ 219 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 136,875 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบเชิงเขาลาดเอียง สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 300-400 เมตร เป็นพื้นที่ในการใช้ประโยชน์ประมาณ 74,060 ไร่ จำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 22,462 คน จำนวนครัวเรือน 7,180 ครัวเรือน รายได้เฉลี่ย 46,431.89 บาท/คน/ปี (จากข้อมูล จปฐ.ปี 2553) ประชาชนทั่วไปส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร เช่น ทำสวนลำไย ปลูกมะเขือเทศ พริก ยาสูบ ถั่วเหลือง บางส่วนที่อาศัยอยู่ใกล้ลำน้ำปิง อาชีพเสริมจากการเลี้ยงปลาในกระชัง บางส่วนจะมีอาชีพหลักโดยการรับจ้าง

อำเภอคอยหล่อ ได้รับจัดสรรสนับสนุนทุนดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 มีกองทุนหมู่บ้านฯ จำนวน 54 กองทุน รวมเงินทุนที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลเป็นเงินทั้งสิ้น 54,000,000 บาท และในปี พ.ศ.2546 สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ได้ดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน และจัดระดับกองทุนหมู่บ้านเป็นสามระดับ คือ

1. ระดับ AAA คือ มีผลการดำเนินงานดี
2. ระดับ AA คือ มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
3. ระดับ A คือ มีผลการดำเนินงานอยู่ในขั้นควรปรับปรุง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับ AAA จะได้รับเงินเพิ่มทุนจากรัฐบาลกองทุนละ 1,000,000 บาท อำเภอคอยหล้อมีกองทุนหมู่บ้านที่อยู่ในระดับ AAA

จำนวน 12 กองทุน และปัจจุบันปี พ.ศ.2553 ได้รับการเพิ่มทุนระยะที่ 2 จากรัฐบาล กองทุนละ 200,000 บาท จำนวน 51 กองทุน ได้รับการเพิ่มทุนฯ กองทุนละ 400,000 บาท จำนวน 3 กองทุน รวมแล้วมีเงินทุนหมุนเวียนในรูปแบบของกองทุนหมู่บ้านกว่า 82,157,762 บาท สมาชิกกองทุนฯ 21,269 คน นอกจากนี้กองทุนหมู่บ้านที่มีศักยภาพอยู่ในระดับ AAA และมีสมาชิกจำนวนมาก ทำให้เงินทุนที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลไม่เพียงพอต่อการกู้ยืมของสมาชิก สามารถยื่นเอกสารในการขอกู้เงินเพิ่มจากสถาบันการเงินได้สามแห่งคือ ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทยและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในวงเงินไม่เกินกองทุนละ 3,000,000 บาททั้งนี้อยู่ในดุลพินิจของธนาคาร สำหรับในพื้นที่อำเภอค้อยหล่อ มีกองทุนหมู่บ้านยื่นขอขยายวงเงินกู้เพิ่มจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 11 กองทุน เป็นเงินทั้งสิ้น 10,200,000 บาท การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน อยู่ภายใต้การดูแลและสนับสนุนติดตามจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอค้อยหล่อ ในตำแหน่งเลขาคณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับอำเภอ ซึ่งมีนายอำเภอเป็นประธาน นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบล ระดับอำเภอเพื่อ ทำหน้าที่ในการขับเคลื่อน สนับสนุน ประสานการดำเนินงานระหว่างกองทุนหมู่บ้านภายในตำบลและอำเภอ ให้มีการบริหารจัดการอยู่ภายใต้กฎหมายและระเบียบของกองทุนหมู่บ้าน

จากผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ผ่านมา พบว่ามีหลายกองทุนสามารถบริหารจัดการกองทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้กองทุนฯ มีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องจากคณะกรรมการ ซึ่งได้ผ่านการคัดเลือกจากสมาชิกกองทุนในเวทีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี จำนวนเก้าถึงสิบห้าคน ทุกคนมีความรับผิดชอบในงานของตนเองอย่างเคร่งครัด โดยมีรูปแบบวิธีการ การจัดการบริหารกองทุนหมู่บ้านที่มีประสิทธิภาพ ประชาชนและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ และความชัดเจนในเป้าหมายของการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ร่วมกันสร้างจิตสำนึกและสร้างกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นย้ำประเด็นสำคัญต่างๆ ดังนี้

1. สร้างจิตสำนึกร่วมกันของประชาชน ในการเป็นเจ้าของกองทุนที่จะต้องร่วมกันบริหารจัดการโดยประชาชนของหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
2. สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้ทราบนโยบาย กลไก แนวทางการบริการจัดการกองทุนของตนเอง
3. สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการดำเนินการและบริหารจัดการกองทุน เริ่มจากร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมติดตามตรวจสอบ ร่วมรับผลประโยชน์ ตลอดจนร่วมสร้างกองทุนไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

แต่ขณะเดียวกันนั้นก็ยังมีอีกหลายกองทุนฯ ที่ไม่สามารถนำกองทุนหมู่บ้านไปสู่ความสำเร็จได้ เพราะมีปัจจัยหลายด้านประกอบกัน เช่น คณะกรรมการที่ได้รับการคัดเลือกดำเนินงานเพียงคนเดียวหรือสองหรือสามคน ไม่มีการจัดทำบัญชีที่ถูกต้อง อนุมัติเงินกู้ยืมอย่างรวดเร็ว โดยไม่มีการพิจารณาว่าสมาชิกคนใดมีศักยภาพที่จะสามารถชำระคืนเงินกู้ยืมได้หรือไม่ ไม่มีการติดตามสมาชิกว่านำเงินกู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพ สร้างรายได้ ให้แก่ครอบครัวตามโครงการที่ยื่นขอกู้จริงหรือไม่ และไม่ได้ตระหนักถึงผลดีผลเสียที่จะเกิดแก่กองทุนหมู่บ้าน ขาดความโปร่งใสยุติธรรม ประชาชนไม่ทราบถึงวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่แท้จริงของนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง คิดว่าเป็นเงินของรัฐบาลที่จัดสรรให้ประชาชนไม่จำเป็นต้องใช้คืนเงินกู้ยืมดังกล่าว อีกทั้งมีข้อมูลว่าหมู่บ้านใกล้เคียงก็ไม่มีการส่งคืนเงินกองทุนฯ ทำให้สมาชิกที่ยืมเงินเอาเยี่ยงอย่างหมู่บ้านอื่นจึงไม่ยอมคืนเงินกู้ยืมแก่กองทุนฯ จนก่อให้เกิดความเสียหายต่อเงินทุนหมุนเวียนของหมู่บ้าน และบางกองทุนฯ ก็ไม่สามารถเรียกเก็บคืนเงินที่สมาชิกกู้ยืมไปได้ตรงตามสัญญากู้เงิน

ทั้งนี้ยังมีข้อสังเกตว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้ยืมเงินในแต่ละปีมักจะเป็นคนคนเดียวกันเป็นประจำทุกปี อีกทั้งไม่นำเงินกู้ยืมที่ได้ขอกู้จากกองทุนหมู่บ้าน ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ หรือตามโครงการที่เสนอไว้ แต่กลับนำไปจัดซื้อสิ่งของอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ เครื่องเสียง โทรทัศน์ ซึ่งไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มแก่ครอบครัว เมื่อครบกำหนดชำระคืนเงินกู้คืนแก่กองทุนฯ จึงไม่สามารถนำเงินมาชำระแก่กองทุนฯ ทำให้ต้องกู้ยืมเงินจากเจ้าหนี้ในระบบ เพื่อนำเงินมาชำระคืนแก่กองทุนฯ ก่อให้เกิดภาวะหนี้สินติดพันแก่สมาชิกกองทุนฯ จนไม่สามารถหลุดพ้นจากการเป็นหนี้ของกองทุนหมู่บ้าน อีกทั้งยังต้องเสียดอกเบี้ยซ้ำซ้อนสองครั้ง ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ยังทำให้ความสัมพันธ์ของคนในหมู่บ้าน ชุมชน มีความบาดหมางใจซึ่งกันและกัน ขาดความเชื่อถือนัดแน่นในตัวบุคคล เนื่องจากเงื่อนไขการกู้เงินต้องอาศัยบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกของกองทุนเดียวกันเป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้ให้กันและกัน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วไป และยังมีปัญหาสำคัญอีกประเภทหนึ่ง ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินนอกระบบของสมาชิกกองทุนก็คือ การที่มีนักการเมืองท้องถิ่น และผู้สมัครคัดเลือกเป็นผู้นำหมู่บ้านนำมาเป็นเงื่อนไขในการหาเสียง ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจเป็นเพราะคณะกรรมการ สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ไม่มีการสร้างกระบวนการเรียนรู้ ขาดการมีส่วนร่วม ในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับประโยชน์ด้วยกันนั่นเอง

เงื่อนไขสำคัญของความล้มเหลว ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านประการหนึ่งคือ ภาวะหนี้นอกระบบของประชาชนในเขตพื้นที่พัฒนาอำเภอคอยหล่อ ซึ่งจากข้อมูลการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบ พ.ศ.2553 ผลปรากฏว่ามีประชาชนมาร่วมลงทะเบียนในการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบจำนวนเพียง 174 คน (ข้อมูลจาก: ที่ทำการปกครองอำเภอคอยหล่อ, พฤษภาคม 2553) แต่จากการศึกษาข้อมูลในพื้นที่ของผู้วิจัยกลับพบว่า ยังมีประชาชนที่ไม่กล้ามาลงทะเบียนแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบอยู่เป็นจำนวนมาก ด้วยสาเหตุเกรงกลัวต่ออิทธิพลของเจ้าหนี้นอกระบบ และความอายไม่กล้าเปิดเผยข้อมูลหนี้สินของตนเอง

ผู้วิจัยยังพบอีกว่าการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของคณะกรรมการที่คั้นนั้นหากพบว่าสมาชิกคนใดมีความเดือดร้อน ไม่สามารถนำเงินที่กู้ยืมไปมาชำระคืนได้ทันกำหนดตามสัญญากู้ยืม คณะกรรมการก็จะทำเรื่องผ่อนผันการชำระคืนเงินกู้เกินกำหนดได้ไม่เกินสองเดือน หรือบางกองทุนจะนำเงินทุนสำรอง (เงินประกันความเสี่ยง) มาชำระแทนก่อน โดยด้อยที่ด้อยอาศัยกัน ทำให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่เกิดความเครียด และไม่มี ความบาดหมางใจกันระหว่างสมาชิก ผู้ค้าประกัน กับคณะกรรมการ ในทางกลับกันบางกองทุนฯ สมาชิกไม่สามารถนำเงินกู้ยืมมาชำระคืนตามกำหนดสัญญา ก็จะเรียกร้องให้คณะกรรมการเป็นฝ่ายจัดหาเงินมาชำระคืนแทน โดยยินยอมจะจ่ายดอกเบี้ยให้ต่างหากจากดอกเบี้ยเงินกู้กองทุนฯ ทำให้ต้องเพิ่มภาระแก่สมาชิกที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้เพิ่ม และคณะกรรมการที่จะต้องรับภาระในการหาเงินนอกระบบมาชำระคืนเงินกู้แทนสมาชิกกองทุนฯ แต่การดำเนินการเช่นนี้จึงเป็นช่องทางให้แก่คณะกรรมการกองทุนฯ เป็นเจ้าหนี้นอกระบบเสียเอง

ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าถึงแม้ในบางครั้ง การนำนโยบายที่รัฐมอบให้แก่ประชาชนดำเนินการบริหารจัดการด้วยตนเองนั้น หากไม่มีการเตรียมความพร้อม สร้างความรู้ ความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และแนวทางในการดำเนินงานแก่ประชาชนเสียก่อน ก็อาจทำให้เกิดประโยชน์ได้เพียงบางส่วน อีกบางส่วนประชาชนไม่ได้รับประโยชน์แล้ว ยังก่อให้เกิดผลเสียต่อเศรษฐกิจระดับครัวเรือน รวมทั้งจะทำให้เกิดความเครียดซึ่งเป็นสาเหตุของโรคภัยต่างๆ แก่ประชาชนที่เกี่ยวข้อง เช่นเดียวกับ โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ที่ทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับการกู้ยืมหนี้นอกระบบเพื่อนำมาหมุนเวียนร่วมกับกองทุนหมู่บ้านให้ผ่านพ้นเป็นไปตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้านที่กำหนดระยะเวลาใช้คืนเงินกู้ในแต่ละปีนั่นเอง

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า มีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอคอยหล่อ จึงต้องกู้ยืมเงินนอกระบบเพื่อชำระคืนเงินกู้กองทุนหมู่บ้าน และผลจากการกู้ยืมเงินนอกระบบนั้น ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในอำเภอคอยหล่ออย่างไร ตลอดจนปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหา ซึ่งข้อเท็จจริงที่

ได้จากการศึกษาครั้งนี้ จะชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จของการดำเนินงานนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ว่ามีมากน้อยเพียงใด และจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกองทุนหมู่บ้านที่จะนำไปประกอบการตัดสินใจพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 สาเหตุหรือปัจจัยใดที่ทำให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอคอยหล่อต้องกู้ยืมเงินนอกระบบเพื่อชำระคืนเงินกู้กองทุนหมู่บ้าน

1.2.2 การกู้ยืมเงินนอกระบบของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่งผลกระทบต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอคอยหล่ออย่างไร

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

1.3.1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ รายจ่าย และลักษณะของการกู้เงิน มีความสัมพันธ์กับการกู้ยืมเงินนอกระบบของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในพื้นที่อำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

1.3.2 การกู้เงินนอกระบบของสมาชิกกองทุนส่งผลกระทบต่อระบบการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

1.4 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.4.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดการกู้ยืมเงินนอกระบบของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

1.4.2 เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของการกู้เงินนอกระบบต่อการบริหารกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

1.4.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบถึงสาเหตุ ปัจจัยที่ทำให้เกิดการกู้ยืมเงินนอกระบบของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

1.5.2 ทำให้ทราบถึงผลการดำเนินงานการบริหารกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

1.5.3 ทำให้ทราบถึงปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหาเงินกู้ยืมนอกระบบ และเป็นแนวทางการพัฒนากองทุนหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

1.6 ขอบเขตการศึกษา

1.6.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้จะเป็นการศึกษาเฉพาะหมู่บ้านที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในพื้นที่อำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการศึกษาจำนวน 25 กองทุน ได้แก่ ตำบลคอยหล่อ ประกอบด้วยบ้านเหล่าเป้า หมู่ที่ 3 บ้านปากทางเจริญ หมู่ที่ 4 บ้านห้วยไจ้ หมู่ที่ 5 บ้านดงป่าหวาย หมู่ที่ 8 บ้านคอยน้อย หมู่ที่ 11 บ้านใหม่พัฒนา หมู่ที่ 16 บ้านโทกเสื่อ หมู่ที่ 18 บ้านไร่สว่างอารมณ์ หมู่ที่ 21 บ้านวังธารทอง หมู่ที่ 22 บ้านเวียงทอง หมู่ที่ 25 ตำบลสองแคว ประกอบด้วย บ้านแม่ขาน หมู่ที่ 1 บ้านท่ามะโอ หมู่ที่ 3 บ้านหัวข่วง หมู่ที่ 6 บ้านป่าลาน หมู่ที่ 7 บ้านสามหลัง หมู่ที่ 8 ตำบลยางคราม ประกอบด้วย บ้านใหม่พัฒนา หมู่ที่ 2 บ้านยางคราม หมู่ที่ 3 บ้านศรีคอนชัย หมู่ที่ 5 บ้านศรีเคนเมือง หมู่ที่ 6 บ้านพนัก หมู่ที่ 10 ตำบลสันติสุข ประกอบด้วย บ้านสันมะค่า หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งปุย หมู่ 3 บ้านสันนกกแก้ว หมู่ที่ 5 บ้านใหม่หนองหอย หมู่ที่ 6 บ้านสันติสุข หมู่ที่ 9

1.6.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย สมาชิกและคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และเจ้าหน้าที่เงินกู้ยืมนอกระบบที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอคอยหล่อ

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

กองทุนหมู่บ้าน หมายถึง กองทุนหมู่บ้านในอำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

หมู่บ้าน หมายถึง หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ในอำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

คณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งบริหารกองทุนหมู่บ้านในอำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

สมาชิก หมายถึง สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในอำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

เจ้าหน้าที่ หมายถึง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ดำเนินกิจกรรมให้เงินกู้แก่สมาชิกกองทุนฯ และเจ้าหน้าที่เงินกู้ยืมนอกระบบในอำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

เงินกู้ยืมนอกระบบ หมายถึง เงินที่กู้ยืมที่สมาชิกกู้ยืมจากเจ้าหน้าที่นอกระบบซึ่งอยู่เหนือจากการควบคุมของกฎหมาย แต่เป็นการยินยอมกันระหว่างเจ้าของเงินและผู้กู้ที่ต้องการใช้เงิน โดยผู้กู้ยินยอมที่จะเสียดอกเบี้ยให้อัตราที่สูงกว่ากฎหมายกำหนด

การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงานใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในอำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

ผลต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง ผลที่คาดว่าจะก่อให้เกิดผลดี หรือผลเสียต่อการต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน ในพื้นที่อำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการกู้ยืมเงินนอกระบบของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน หมายถึงสาเหตุต่างๆ ที่ส่งผลทำให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอคอยหล่อ กู้ยืมเงินนอกระบบ ซึ่งได้แก่

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอคอยหล่อ

อาชีพ หมายถึง อาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอคอยหล่อ

รายได้ หมายถึง รายได้ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอคอยหล่อ

รายจ่าย หมายถึง รายจ่ายของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอคอยหล่อ

ลักษณะของการกู้เงิน หมายถึง ลักษณะของการกู้เงินของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอคอยหล่อ จากแหล่งเงินกู้ทั้งในและนอกระบบ

การกู้ยืมเงินนอกระบบของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอคอยหล่อ ที่ทำการกู้เงินนอกระบบ

ผลกระทบของการกู้เงินนอกระบบกับความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ หมายถึง ผลของการกู้เงินนอกระบบของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอคอยหล่อที่จะส่งผลกระทบโดยตรงต่อความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

ผลต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ หมายถึง การกู้เงินนอกระบบของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอคอยหล่อที่จะส่งผลที่คาดว่าจะก่อให้เกิดผลดี หรือผลเสียต่อการต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน ในพื้นที่อำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่